

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Διάρκεια Σπουδών: Μία κριτική προσέγγιση ενός μη δείκτη

Δημήτριος Κρεμμύδας

2011

Διάρκεια Σπουδών: Μία κριτική προσέγγιση ενός μη δείκτη

1 Εισαγωγή

Ο δείκτης της διάρκειας σπουδών των φοιτούντων στα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της χώρας προκύπτει από την ιδιαιτερότητα του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος να χορηγεί απεριόριστο (στο παρελθόν) ή αρκετά μεγάλο χρόνο (από το 2007, δύο φορές ο προβλεπόμενος χρόνος φοίτησης) στους φοιτητές του έτσι ώστε να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.

Η παραδοχή που υπάρχει στο ευρύ κοινό είναι ότι ιδρύματα στα οποία η «διάρκεια σπουδών» είναι μεγάλη είναι «υποδυέστερα» από άλλα στα οποία οι φοιτητές λαμβάνουν πτυχίο πιο κοντά στον προβλεπόμενο χρόνο αποφοίτησης τους.

Εμείς θα καταδείξουμε ότι δεν είναι δυνατόν η διάρκεια σπουδών να δώσει συγκεκριμένα συμπεράσματα γιατί από την μία υπάρχουν σοβαρά μεθοδολογικά θέματα που δεν έχουν αποσαφηνιστεί και από την άλλη διάφοροι πολύπλοκοι παράγοντες επηρεάζουν τον δείκτη αυτόν με συνέπεια να είναι μειωμένη η ερμηνευτική του ικανότητα.

Άρθρο ΛΑΚΑΣΑ

http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_ell_1_22/01/2011_429761

2 Θέματα ορισμού

Η διάρκεια σπουδών ενός φοιτητή ορίζεται ως ο χρόνος που διανύεται από την στιγμή της εγγραφής του έως την στιγμή που λαμβάνει το πτυχίο του. Στον παραπάνω ευνόητο ορισμό προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις μονάδες μέτρησης του χρόνου καθώς τα ημερολογιακά έτη και τα ακαδημαϊκά έτη δεν ταυτίζονται. Επίσης για λόγους που θα αναλύσουμε παρακάτω, θεωρούμε σκοπιμή την παραλλαγή του ορισμού αυτού, ώστε ορισμένες εννοιολογικές αδυναμίες του δείκτη να βελτιωθούν.

2.1 Διάρκεια Φοίτησης

Στιγμή εγγραφής: Τι γίνεται με αυτούς από κατατακτήριες ; Μεταγραφές ;

Στιγμή Αποφοίτησης: στιγμή ορκωμοσίας ή στιγμή ολοκλήρωσης υποχρεώσεων (μαθήματα και πτυχιακή)

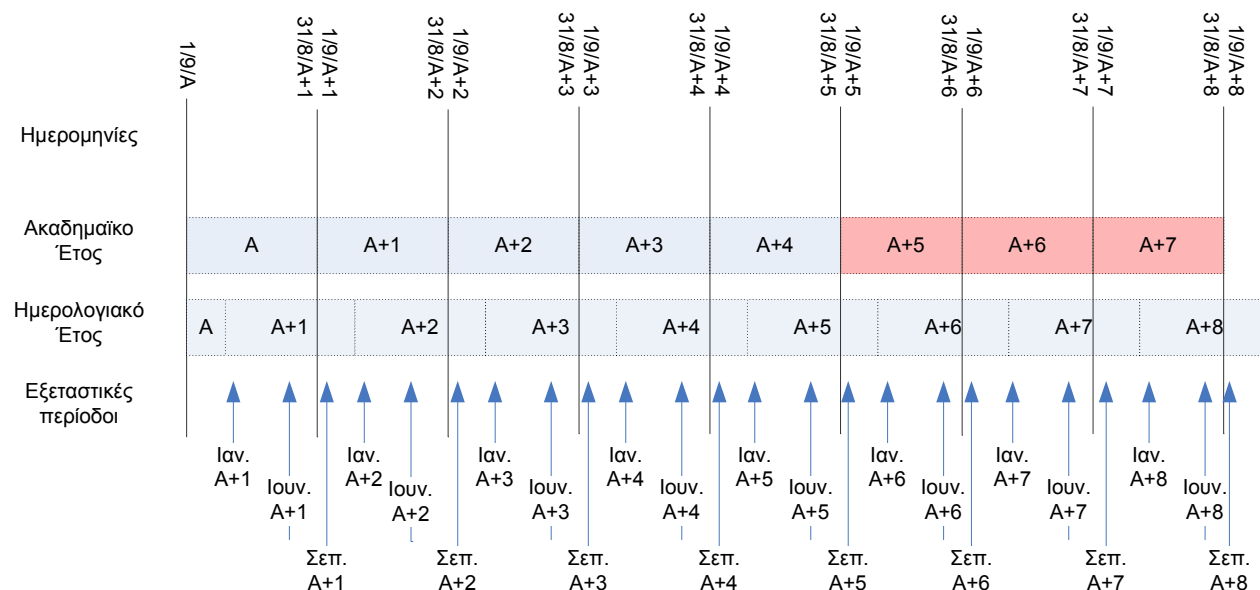
2.2 Μονάδες μέτρησης

Η μονάδα μέτρησης του δείκτη μπορεί να είναι:

1. Ακαδημαϊκά έτη
2. Ημερολογιακά έτη
3. Αριθμός Εξεταστικών περιόδων

Στην εικόνα 1, μπορεί να δει κάποιος την σχέση που διέπει τις τρεις παραπάνω μονάδες μέτρησης. Παρατηρούμε ότι το ημερολογιακό έτος δεν συμπίπτει με το ακαδημαϊκό καθώς και ότι ούτε οι εξεταστικές περιόδους ενός ακαδημαϊκού έτους διεξάγονται ημερολογιακά ένα έτος μπροστά.

Έτσι ο υπολογισμός της διάρκειας σπουδών μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικά αποτελέσματα ανάλογα με τις μονάδες και την μέθοδο (ακέραια ή πραγματική απόσταση) που χρησιμοποιείται, και αυτό καταδεικνύουμε σε παράδειγμα στην εικόνα 2.

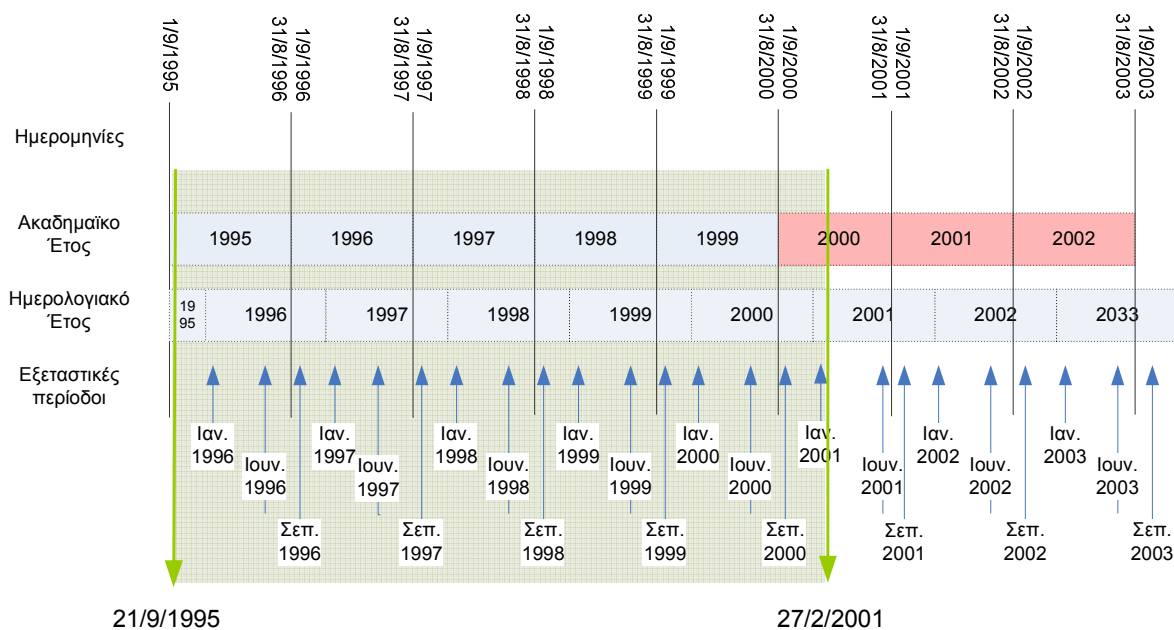

Εικόνα 1, Σχέση που διέπει τις διάφορες μονάδες μέτρησης της διάρκειας σπουδών

Έστω ένας φοιτητής που εγγράφηκε στις 21/9/1995 και αποφοίτησε, δηλαδή εξετάστηκε με επιτυχία στην διπλωματική του εργασία, στις 27/2/2001. Δηλαδή το ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής είναι το 1995 και ισούται με το ημερολογιακό, ενώ το ακαδημαϊκό έτος αποφοίτησης είναι το 2000 ενώ το ημερολογιακό είναι το 2001.

Αν ο υπολογισμός γίνει με ακέραιο τρόπο, δηλαδή βρίσκοντας την ακέραια απόσταση μεταξύ των ετών, τότε διάρκεια σπουδών σε ακαδημαϊκά έτη είναι $2001-1995=6$ ακαδημαϊκά έτη ενώ είναι $2000-1995=5$ ημερολογιακά έτη. Μόνο εάν ο υπολογισμός γίνει σε πραγματική απόσταση συμπίπτει η διάρκεια σπουδών στις δύο παραπάνω περιπτώσεις. Ένας τέτοιος υπολογισμός είναι απλός στην περίπτωση που χρησιμοποιηθούν ημερολογιακές μονάδες, ωστόσο παρουσιάζει υπολογιστικές δυσκολίες στην περίπτωση των ακαδημαϊκών ετών, καθώς θα πρέπει να έχει δημιουργηθεί κατάλληλη ρουτίνα που να υπολογίζει την πραγματική απόσταση σε ακαδημαϊκά έτη.

Έτσι συνίσταται η χρήση της πραγματικής ημερολογιακής απόστασης από την στιγμή της εγγραφής μέχρι και την στιγμή της αποφοίτησης,

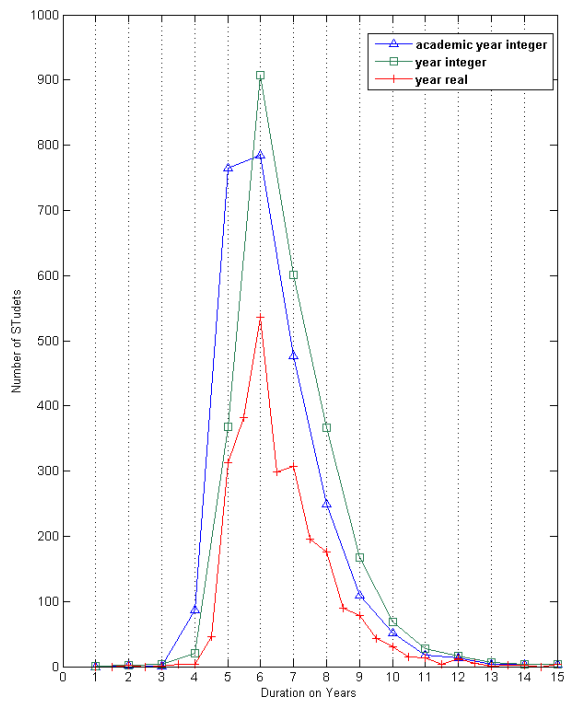

Εικόνα 2, Παράδειγμα υπολογισμού διάρκειας σπουδών

Η απαρίθμηση των εξεταστικών που έχουν μεσολαβήσει από την εγγραφή μέχρι την αποφοίτηση είναι πιο σταθερή μέθοδος.

Στον Πίνακα 1 Πίνακας 1, Μέσος όρος διάρκειας σπουδών για διάφορες μονάδες μέτρησης για τα τμήματα του ΓΠΑ και για τους φοιτητές που εγγράφηκαν στα ακ. έτη 1995-2004 δίνουμε την μέτρηση του δείκτη (στιγμή εγγραφής έως στιγμή ολοκλήρωσης διπλωματικής εργασίας) για ακέραιες και πραγματικές μονάδες μέτρησης για το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τα ακαδημαϊκά έτη εισαγωγής 1995 – 2004

Στην Εικόνα 3, Ιστόγραμμα διάρκειας σπουδών με βάση τους τρεις τρόπους υπολογισμού Εικόνα 3 δίνουμε το ιστόγραμμα συχνότητας της διάρκειας σπουδών με βάση τις τρεις μονάδες μέτρησης: ακέραια ακαδημαϊκά έτη, ακέραια ημερολογιακά έτη και πραγματικά ημερολογιακά έτη.

Εικόνα 3, Ιστόγραμμα διάρκειας σπουδών με βάση τους τρεις τρόπους υπολογισμού

έτη	Μ.Ο. Ακέραιας Απόστασης Ακαδημαϊκών Ετών	Μ.Ο. Ακέραιας Απόστασης Ημερολογιακών Ετών	Μ.Ο. Πραγματικής Απόστασης Ημερολογιακών Ετών	Μ.Ο. Εξεταστικών
ΕΦΠ	6.37	6.82	6.68	21.35
ΕΖΠ&Υ	6.70	7.23	7.03	22.59
ΓΒ	6.05	6.50	6.36	20.40
ΑΟΑ	6.72	7.19	7.03	22.45
ΕΤΤ	6.07	6.54	6.39	20.52
ΑΦΠ&ΓΜ	6.13	6.69	6.50	21.03
ΓΠΑ	6.31	6.79	6.63	21.28

Πίνακας 1, Μέσος όρος διάρκειας σπουδών για διάφορες μονάδες μέτρησης για τα τμήματα του ΓΠΑ και για τους φοιτητές που εγγράφηκαν στα ακ. έτη 1995-2004

Πίνακας 2, Χρονική απόσταση μεταξύ εξέτασης τελευταίου μαθήματος και διπλωματικής εργασίας και ορκωμοσίας

2.3 Εναλλακτικοί ορισμοί

2.3.1 Κλαστικός Ορισμός: Χρόνος Εγγραφής έως αποφοίτηση

Ο πρώτος προφανής ορισμός του δείκτη «διάρκεια σπουδών» είναι ο χρόνος που διανύει ο φοιτητής από την εγγραφή του έως και την αποφοίτηση του. Ωστόσο ο ορισμός αυτός παρουσιάζει κάποιες αδυναμίες:

1. Είναι άτοπη η σύγκριση μεταξύ ιδρυμάτων στα οποία απαιτείται η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας και μεταξύ αυτών στα οποία το παραπάνω δεν είναι προαπαιτούμενο, καθώς η διπλωματική εργασία δεν έχει πεπερασμένο χρόνο ολοκλήρωσης. [Πίνακας 1, Χρόνος που μεσολαβεί από την ολοκλήρωση των μαθημάτων μέχρι την ολοκλήρωση της πτυχιακής ανα τμήμα του ΓΠΑ]

2. Επίσης είναι δύσκολη η σύγκριση του δείκτη για ιδρύματα στα οποία προβλέπεται διαφορετικός χρόνος ολοκλήρωσης (π.χ. σχολές τετραετούς φοίτησης με σχολές πενταετούς φοίτησης)
3. Με τον ορισμό αυτό δίνεται βαρύτητα σε μαθήματα στα οποία η «δυστροπία» του καθηγητή προκαλεί ιδιαίτερο χαμηλό ποσοστό επιτυχίας, με συνέπεια πολλοί φοιτητές ενώ έχουν ολοκληρώσει την συντριπτική πλειοψηφία των υποχρεώσεων τους να καθυστερούν εξαιτίας ενός ή δύο μαθημάτων.
[Πίνακας 2, Ποσοστά επιτυχίας σε μαθήματα στο ΓΠΑ ανα χρονιά σε αύξουσα σειρά]
[Πίνακας 3, Ποσοστό Φοιτητών επι πτυχίω που χρωστάνε 5 και λιγότερα μαθήματα και ένα από τα μαθήματα τους είναι κάποιο από τα «δύσκολα»]

Θέλοντας να περιορίσουμε τις αδυναμίες του ορισμού προτείνουμε τον παρακάτω ορισμό

2.3.2 Εναλλακτικό Ορισμός: Λόγος Χρόνου Εγγραφής έως ολοκλήρωση του 95% των μαθημάτων Δια Προβλεπόμενου Χρόνου

Οι παραδοχές του παραπάνω ορισμού

3 Μεθοδολογικά Ζητήματα

3.1 Συνολικός δείκτης σε επίπεδο ιδρύματος

Στο επίπεδο του ιδρύματος (για το σύνολο των αποφοιτησάντων φοιτητών) ο δείκτης μπορεί να υπολογιστεί με τους παρακάτω τρόπους (συνολικός δείκτης – aggregate index)

1. Ο μέσος όρος του δείκτη για το σύνολο των φοιτητών
2. Ο διάμεσος του δείκτη για το σύνολο των φοιτητών
3. Να δωθούν τα βασικά στοιχεία της στατιστικής κατανομής (φυσικά θα πρέπει να διευκρινιστεί τι είδους κατανομή είναι)

3.2 Σύγκριση δείκτη μεταξύ ιδρυμάτων

Όταν συγκρίνεται ο συνολικός δείκτης μεταξύ ιδρυμάτων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν:

1. Η προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών (εκφρασμένη στην μονάδα μέτρησης) για το κάθε ίδρυμα
2. Η ύπαρξη ή όχι διπλωματικής εργασίας (όταν η διάρκεια σπουδών εκφράζεται σε μονάδες χρόνου)

4 Ερμηνευτικά ζητήματα

4.1 Παράγοντες που τον επηρεάζουν

Ο δείκτης για έναν φοιτητή εξαρτάται από τα εξής:

1. Επίπεδο (=ικανότητα+Προσπάθεια) φοιτητή
2. Η δυσκολία του προγράμματος σπουδών
3. Τυχαίοι παράγοντες Ιδρύματος (π.χ. ακύρωση εξεταστικών)

4. Τυχαίοι παράγοντες Φοιτητή(π.χ. οικογενειακά προβλήματα)

Η ελάχιστη τιμή που μπορεί να πάρει ο δείκτης ποικίλλει ανάλογα με το ίδρυμα. Η μέγιστη τιμή είναι το άπειρο.